

Bemærkninger til lovforslaget.

Den nugældende lov om naturfredning nr. 140 af 7. maj 1937, der afløste naturfredningsloven fra 1917, har efter sin fremkomst gennemgået forskellige ændringer, bl. a. de ændringer, der — senest ved lov nr. 90 af 21. marts 1959 — gav mulighed for udarbejdelse af fredningsplaner for større områder.

Baggrunden for ønsket om at kunne tilvejebringe sådanne fredningsplaner er det stadigt stigende behov for på længere sigt at kunne friholde landskabeligt smukke arealer for bebyggelse. I forbindelse med den øgede inddragning af landbrugsarealer til beboelse — såvel til helårs- som til sommerbeboelse —, til industri, vejanlæg, havnebyggeri m. v. har det vist sig udelukket for de i henhold til loven nedsatte fredningsnævn i tilstrækkeligt omfang at sikre landskabelige skønhedsværdier imod ødelæggelse ved planløs anvendelse af hidtil frie arealer. Samtidig har den stigende levestandard og især den stedfundne motorisering gjort det i endnu højere grad ønskeligt at tilvejebringe rekreative arealer, frie badestrande, campingpladser o. lign. for almenheden.

For på længere sigt at kunne tilfredsstille disse krav til fredningsmyndighederne har statsministeriet efter den senest stedfundne ændring i naturfredningsloven nedsat fredningsplanudvalg for Thisted og Hjørring amter, for Ribe og Ringkøbing amter, for Randers amt, for Sønderjylland, for Holbæk amt, for Bornholms amt samt for Frederiksborg og Roskilde amtsråds kredse.

Under det systematiske planlægningsarbejde, der er udført af disse udvalg, og som er udtryk for en delvis ændring af fredningsarbejdet fra det konserverende til det mere konstruktive, har det vist sig, at man ikke på det foreliggende lovgrundlag har kunnet imødegå den stigende virksomhed med hensyn til udstykning til sommerhusgrunde af områder, der tænkes inddraget under fredningsplanerne, men for hvilke en fredningsplan endnu ikke er godkendt.

Denne virksomhed kan efter de gældende regler kun imødegås ved rejsning af fredningssager for de pågældende arealer. Da optagelse af et areal på en fredningsplan — hvilket skridt i sig selv kun er en foreløbig sikring af, at fredningsmyndighederne ved en ændring af arealets anvendelse får lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet om det ønskelige i eventuel fredning — imidlertid ikke undtagelsesfrit bør sigte på fuldstændig friholdelse for enhver bebyggelse, men tillige kan være motiveret af et

ønske om udøvelse af en mere eller mindre vidtgående censur med arealets anvendelse, er rejsning af fredningssag ikke i alle sådanne tilfælde ubetinget ønskelig.

Tilsvarende har det vist sig vanskeligt for fredningsnævnene at tilvejebringe tilstrækkelig sikkerhed for en naturlig beskyttelse af arealer uden for fredningsplanudvalgenes virksomhedsområder.

Man har derfor fundet det ønskeligt at søge tilvejebragt en foreløbig sikring imod bebyggelser, som i fredningsmæssig — såvel som i byplanmæssig — henseende bør undgås. Hertil sigter ændringsforslagene henholdsvis nr. 12 og nr. 19, hvis gennemførelse tillige vil gøre det muligt yderligere at koordinere det allerede stedfindende planlægnings-samarbejde med byplan- og byreguleringsorganerne, hvorved bemærkes, at ændringsforslagene er i nøje samklang med de gældende love herom.

Med hensyn til de øvrige ændringsforslag skal bemærkes, at den stigende udstyknings- og bebyggelsesaktivitet tillige har gjort det ønskeligt at skærpe reglerne i naturfredningslovens § 2 om fredning af jordfaste fortidsminder (ændringsforslag nr. 1) og til at skabe hjemmel for en udvidet kontrol i forbindelse med bebyggelser ved søer og visse offentlige vandløb og veje, jfr. ændringsforslag nr. 15. Endvidere er det fundet ønskeligt at foretage visse ændringer i det eksisterende forbud mod friluftsklamer.

I det hele bemærkes, at det foreliggende ændringsforslag ikke tilsigter en gennemgribende fornyelse af naturfredningslovgivningen, men hovedsagelig kun en ajourføring af den bestående lov i overensstemmelse med den skete udvikling inden for naturfredningen. Visse af forslagene er således i alt væsentlig af teknisk eller redaktionel karakter, mens andre tilsigter at fjerne visse tvivlsspørgsmål med hensyn til forståelsen af vedkommende bestemmelse.

Til de enkelte forslag bemærkes:

ad 1. Lovens nuværende regel, der giver nationalmuseet og fredningsnævnet ret til i forening at fastlægge en 100 m beskyttelseszone for jordfaste fortidsminder, foreslås ændret således, at beskyttelseszonen fastlægges generelt ved loven, men således at navn og museum i forening kan meddele tilladelse til visse afvigelser i afgrænsningen.

Antallet af fredede fortidsminder reduceres stadig, og disse trues nu langt stærkere end tidligere,